

Periaatteet kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten (O-SII) määrittämiseksi ja lisäpääomavaatimusten asettamiseksi

1. Tausta

Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksilla tarkoitetaan sellaisia luottolaitoksia, jotka aiheuttavat niin suuren järjestelmäriskin, että se toteutuessaan vaikuttaa hyvin haitallisesti koko rahoitusjärjestelmään ja reaalityouteen.

Systeemisesti merkittävät luottolaitokset ovat tyypillisesti suuria suhteessa muihin luottolaitoksiin, toiminnaltaan monimuotoisia ja niiden kytkökset suoraan tai välillisesti muuhun rahoitusjärjestelmään sekä talouteen ovat merkittävät. Tämän vuoksi näiden luottolaitosten vakavaraisuus- ja likviditeettiongelmat leviävät helposti muuhun rahoitusjärjestelmään. Systeemistä merkittävyyttä tarkastellaan sääntelyssä globaalisti (G-SIB¹) ja EU-tasolla sekä kansallisesti (O-SII²).

Systeemisesti merkittävien luottolaitosten riskejä koko finanssisektorille ja taloudelle pyritään vaimentamaan vahvistamalla niiden tappionkestokykyä ja pienentämällä siten niiden kaatumistodennäköisyyttä. O-SII-luottolaitoksille asettavien lisäpääomavaatimusten, eli O-SII-puskurien, tavoitteena on ehkäistä rahoitusmarkkinoiden rakenteellisista tekijöistä aiheutuvia makrovakausriskejä.

2. O-SII-luottolaitosten tunnistamisperusteet ja suomalaisten O-SII-luottolaitosten määrittäminen

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 pykälän mukaan kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävällä luottolaitoksella (O-SII) tarkoitetaan luottolaitosta,

1. jonka taseen loppusumma on vähintään miljardi euroa **ja**
2. jonka maksukyvyttömyys vaarantaisi Suomen tai Euroopan unionin muun jäsenvaltion rahoitusmarkkinoiden vakauden.

Finanssivalvonnan on vuosittain määriteltävä O-SII-luottolaitosten joukko. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten määrittäminen pohjautuu Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) antamiin ohjeisiin³ kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten tunnistamisesta. O-SII-luottolaitosten tunnistus perustuu neljään peruskriteeriin ja niitä kuvaaviin 10 indikaattoriin (Taulukko 1). Indikaattorit normalisoidaan jakamalla kunkin laitoksen indikaattoriarvo jäsenvaltion kaikkien luottolaitosten (ml. sivuliikkeet) indikaattoriarvojen summalla.

O-SII-luottolaitokset määritellään EBA:n ohjeistuksen mukaisesti kahdessa vaiheessa:

¹ Global Systemically Important Institution

² Other Systemically Important Institution

³ [EBA/GL/2014/10](#)

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

1. Luottolaitokset, joiden indikaattorikohtaisten pisteiden painotettuna keskiarvona lasketut O-SII-pisteet ovat vähintään 3,5 prosenttia, määritellään automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi. Kansallinen makrovakausrviranomaisen voi muuttaa kynnysarvoa ottaakseen huomioon kansallisen luottolaitossektorin erityispiirteet ja pisteiden tilastollisen jakauman. Muutoksella pyritään varmistamaan, että O-SII-laitosten ryhmä on homogeeninen laitosten systeemisen merkittävyyden suhteen. Harkintavalta on 0,75 prosenttiyksikköä molempiin suuntiin.
2. Makrovakausrviranomaisten on arvioitava, tulisiko muita kuin ensimmäisessä vaiheessa tunnistettuja luottolaitoksia lukea O-SII-ryhmään. Arvioinnissa tulee käyttää EBAn pakollisia tai vaihtoehtoisia indikaattoreita, jotka on määritelty EBAn ohjeen liitteissä.

Finanssivalvonta soveltaa O-SII-luottolaitosten määrittämisessä myös luottolaitoksista annetun lain 10 luvun 8 pykälässä säädettyä 1 miljardin euron taserajaa. Tosin, luottolaitosta, jonka O-SII-pisteet ovat enintään 0,045 prosenttia ensimmäisen vaiheen arvioinnissa, ei lueta O-SII-luottolaitoksiin myöskään toisen vaiheen harkinnan perusteella.

Taulukko 1. O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa sovellettavat kriteerit ja indikaattorit⁴

Kriteerit	Indikaattorit	Paino
Koko	Taseen loppusumma	25 %
Merkittävyys / korvattavuus	Kansallisten maksutapahtumien arvo	8,33 %
	Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä	8,33 %
	Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä	8,33 %
Kytkeytyneisyys	Rahoitusjärjestelmän sisäiset velat	8,33 %
	Rahoitusjärjestelmän sisäiset saamiset	8,33 %
	Liikkeessä olevat velkapaperit	8,33 %
Monimutkaisuus	OTC-johdannaiset (nimellisarvo)	8,33 %
	Rajat ylittävät velat	8,33 %
	Rajat ylittävät saamiset	8,33 %

⁴ Laskelmien ja indikaattorien tulkinnessa on huomioitava seuraavat seikat:

- Kaikki indikaattorit pohjautuvat FINREP-raportoinnin tietoihin lukuun ottamatta maksuliikeindikaattoria, joka perustuu TARGET-järjestelmän maksuliiketietoihin
- Laskelmat eivät sisällä vakuutustoiminnan erää
- Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten velkojen osuus taseen veloista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen talletuksia EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki talletukset.
- Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten saamisten osuus taseen varoista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen luottoja EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki luotot.
- Rajat ylittävät saamiset ja velat: aineisto sisältää ainoastaan 10 %:n kynnysarvon ylittävien luottolaitosten erät.

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

Finanssivalvonta on asettanut O-SII-luottolaitosten indikaattorikohtaisten pisteiden painotetun keskiarvon kynnysarvon 2,75 prosenttiin⁵. Suomen pankkisektorin rakenteessa ei ole tapahtunut viime vuosina sellaisia rakenteellisia muutoksia, jotka edellyttäisivät systeemisen merkittävyyden raja-arvon muuttamista. Tämän vuoksi 2,75 prosentin raja-arvon soveltaminen O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa on edelleen perusteltua.

Vuoden 2023 lopun tietojen perusteella Nordea, OP Ryhmä ja Kuntarahoitus ylittävät edellisvuosien tavoin systeemisen merkittävyyden raja-arvon (2,75 %) ja ne luokitellaan siten automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi (Taulukko 2). Finanssivalvonnan arvion mukaan muita luottolaitoksia ei ole perusteltua määritellä O-SII-luottolaitoksiksi.

Nordea on edelleen selvästi merkittävin luottolaitos kaikilla O-SII-kriteereillä mitattuna (Taulukko 3). Nordea ja OP Ryhmä ylittävät systeemisen merkittävyyden raja-arvon kaikkien neljän peruskriteerin osalta, kun taas Kuntarahoitus ylittää raja-arvon kriteereissä ”koko” ja ”kytkeytyneisyys”.

Taulukko 2. Suomalaisten luottolaitosten O-SII-pisteet 31.12.2023

Pankkiryhmä	O-SII-pisteet (%)	O-SII-laitos
Nordea	62,71	kyllä
OP Ryhmä	11,01	kyllä
Kuntarahoitus	3,89	kyllä
Säästöpankkiryhmä	0,91	ei
Aktia	0,91	ei
S-Pankki	0,78	ei
Danske Kiinnitysluottopankki	0,55	ei
Oma Säästöpankki	0,54	ei
Ålandsbanken	0,51	ei
POP Pankki-ryhmä	0,46	ei
Hypoteekkiyhdistys	0,25	ei
Alisa	0,02	ei

⁵ Nordean kotipaikan siirtyminen Suomeen vuonna 2018 laski voimakkaasti muiden luottolaitosten laskennallista suhteellista merkittävyyttä, vaikka näiden luottolaitosten riskiasema, toiminnan laajuus ja luonne sekä absoluuttinen merkittävyys säilyivät ennallaan. O-SII-luottolaitosten systeemisen merkittävyyden johdonmukaisen huomiointin sekä O-SII-laitosten ryhmän homogeenisuuden varmistamiseksi systeemisen merkittävyyden raja-arvo alennettiin vuonna 2018 O-SII-päätösten yhteydessä 3,5 prosentista 2,75 prosenttiin.

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

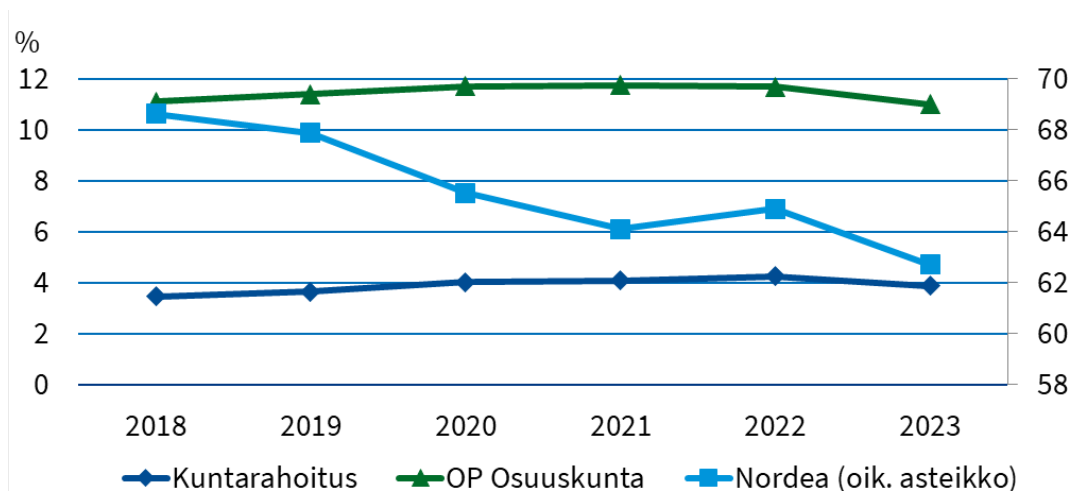
Taulukko 3. Suomalaisen luottolaitosten O-SII-kriteerien erillispisteet 31.12.2023

Pankkiryhmä	Koko	Merkittävyys	Monimutkaisuus	Kytkeytyneisyys
Nordea	58,29	43,03	88,75	60,76
OP Ryhmä	15,92	15,69	3,24	9,20
Kuntarahoitus	5,67	1,34	0,31	8,22
Säästöpankki-ryhmä	1,38	1,55	0,06	0,66
Aktia	1,19	1,14	0,22	1,08
S-Pankki	1,15	1,56	0,05	0,36
Danske Kiinnitys-luottopankki	0,69	0,42	0,21	0,88
Oma Säästöpankki	0,87	0,87	0,01	0,42
Ålandsbanken	0,61	0,65	0,33	0,46
POP Pankki-ryhmä	0,69	0,86	0,03	0,25
Hypoteekkiyhdistys	0,41	0,34	0,01	0,25
Alisa	0,04	0,05	0,00	0,00

Vuonna 2023 kaikkien kolmen kotimaisen O-SII-luottolaitoksen systeeminen merkittävyys laski verrattuna edellisvuoteen (Kuvio 1). Vuoden 2023 lopun tiedoista lasketut O-SII-pisteet laskivat eniten Nordealla (-2,19 prosenttiyksikköä). Nordean O-SII-pisteet laskivat kaikkien neljän kriteerin osalta, mutta systeeminen merkittävyyden laskua selitti pääasiassa kansallisten maksutapahtumien arvon supistuminen. OP Ryhmän systeeminen merkittävyyden lasku selittyy pääosin taseen pienentymisellä sekä kansallisten maksutapahtumien arvon supistumisella.

Muista O-SII-luottolaitoksista Kuntarahoituksen O-SII-pisteet laskivat pääosin monimutkaisuuden kriteerissä, kun taas koon ja merkittävyyden kriteerit hieman nousivat. Kuntarahoituksen O-SII-pisteiden lasku johtuu pitkälti raportointiteknisistä syistä eikä sen systeeminen merkittävyyden tosiasiallisesta laskusta.

Kuvio 1. Suomalaisen O-SII-luottolaitosten O-SII-pisteiden kehitys

Lähde: Finanssivalvonta

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

3. Periaatteet suomalaisten O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimusten määrittämiseksi

Luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimukset ja O-SII-lisäpääomavaatimusten vähimmäistaso

O-SII-luottolaitosten määrittämisen lisäksi Finanssivalvonnan tulee luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan tarkistaa vuosittain O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimukset. Mikäli pääomavaatimukset muuttuvat, Finanssivalvonnan on tehtävä asiasta päätös.

Luottolaitoslain⁶ mukaan O-SII-luottolaitokset on jaettava seitsemään eri luokkaan niiden arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella. Alimpaan luokkaan kuuluvien luottolaitosten (muut kuin O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimus on lähtökohtaisesti 0 % kokonaisriskin määrästä. Muihin luokkiin kuuluvien luottolaitosten (O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimukset kasvavat 0,5 prosenttiyksikön välein siten, että ylimpään (seitsemänteen) luokkaan kuuluvien luottolaitosten lähtökohtainen lisäpääomavaatimus on 3 %. O-SII-luottolaitoksille asetettu lisäpääomavaatimus tulee kattaa ydinpääomalla.

Taulukko 4. Luottolaitoksista annetun lain mukaiset O-SII-luokat ja niitä vastaavat lisäpääomavaatimukset

Luokka	Lisäpääomavaatimus
1	0 %
2	0,5 %
3	1,0 %
4	1,5 %
5	2,0 %
6	2,5 %
7	3,0 %

Finanssivalvonnan on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan sovellettava O-SII-luottolaitosten luokittelussa ja lisäpääomavaatimusten määrittämisessä seuraavia perusteita:

1. luottolaitoksen koko mitattuna sen vastuiden kokonaismäärällä taikka taseen tai konsolidoidun taseen loppusummalla;
2. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten vastuut muille luottolaitoksille ja saamiset muilta luottolaitoksilta sekä muut välittömät yhteydet rahoitusjärjestelmään;
3. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten kriittisten toimintojen korvattavuus yrityksen menetettyä edellytykset jatkaa toimintaansa;
4. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan kuuluvien yritysten rajat ylittävän toiminnan laajuus ja merkitys Suomessa ja Euroopan talousalueella.

⁶ Luottolaitoslakia päivitettiin vuonna 2021 (lainmuutos 233/2021) uuden luottolaitosdirektiivin (CRD V) mukaisesti muun muassa koskien makrovakauspuskureita. Muutosten seurauksena O-SII-lisäpääomavaatimuksen enimmäismäärä nousi 3,0 prosenttiin (aiemmin 2,0 %) ja O-SII- ja järjestelmäriskipuskureita sovelletaan jatkossa kumulatiivisesti (aiemmin vain korkeampi puskureista voimassa).

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

Käytännössä suomalaisten O-SII-luottolaitosten luokittelu ja lisäpääomavaatimusten mitoitus perustuu O-SII-luottolaitosten systemiseen merkittävyyteen, jota arvioidaan ensisijaisesti EBAn ohjeiden mukaisilla O-SII-pisteillä. O-SII-lisäpääomavaatimusten asettamista ohjaavat myös Euroopan keskuspankin (EKP) ns. lattiametodologian vaatimukset. EKP:n lattiametodologia antaa kullekin luottolaitokselle O-SII-pisteiden perusteella määräytyvän O-SII-lisäpääomavaatimuksen vähimmäistason, jota vasten kansallisen makrovakausranomaisen asettamia pääomavaatimuksia arvioidaan SSM-asetuksen⁷ artiklaa 5 sovellettaessa. Jos päätetty O-SII-lisäpääomavaatimus alittaa lattiametodologian mukaisen vähimmäistason, EKP voi korottaa kansallisen makrovakausranomaisen asettamaa vaatimusta.

EKP:n lattiametodologian⁸ perusteella lisäpääomavaatimusten vähimmäistaso tulisi olla Nordealla vähintään 1,5 %, OP Ryhmällä 0,5 % ja Kuntarahoituksella 0,25 %. Koska luottolaitoslain mukaan O-SII-lisäpääomavaatimukset tulee mitoittaa 0,5 prosenttiyksikön välein ja koska 0 prosentin O-SII-puskurin soveltaminen olisi sääntelyn hengen ja EKP:n lattiametodologian vastaista, voidaan OP Ryhmän ja Kuntarahoituksen O-SII-puskurien vähimmäistasona pitää käytännössä 0,5 prosenttia.

Finanssivalvonnan soveltamat O-SII-lisäpääomavaatimusten kalibrointimenetelmät

Suomen pankkisektorin keskimääräistä korkeampi keskittyneisyys ja merkittävimpien luottolaitosten suuri koko talouteen nähden puoltavat EKP:n lattiametodologioiden mukaisia minimitasoja korkeampien O-SII-lisäpääomavaatimusten soveltamista. Finanssivalvonta arvioi O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimuksia kahdella vaihtoehdoisella luokittelumenetelmällä, joissa O-SII-luottolaitokset jaetaan seitsemään eri luokkaan niiden arvioidun systemisen merkittävyyden perusteella. Molemmissa menetelmissä systemisen merkittävyyden mittarina käytetään EBAn ohjeiden mukaisia O-SII-pisteitä. Ensimmäisessä, lineaariseen asteikkoon perustuvassa luokittelumenetelmässä O-SII-pisteisiin perustuvat luokkavälit ovat yhtä pitkiä ja vastaavat pituudeltaan systemisen merkittävyyden raja-arvoa (2,75 %). Finanssivalvonta on soveltanut vastaavaa menetelmää O-SII-puskurien kalibroinnissa aiempina vuosina.

Toisessa luokittelumenetelmässä luokkavälit määritetään Equal Expected Impact (EEI) -menetelmän mukaisesti. Menetelmää on sovellettu esimerkiksi globaalin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien laitosten (G-SII) lisäpääomavaatimusten määrittämisessä.⁹ EEI-menetelmässä systemisesti merkittävien pankkien lisäpääomavaatimukset mitoitetaan niin, että systemisesti merkittävän ja ei-systemisesti merkittävän pankin kaatumisen odotetut yhteiskunnalliset kustannukset ovat yhtä suuret. Taulukossa 5 on kuvattu sekä lineaariseen asteikkoon että EEI-menetelmään perustuvien luokittelumenetelmien luokkavälit ja kuhunkin luokkaan sovellettava O-SII-lisäpääomavaatimuksen ohjearvo.

⁷ NEUVOSTON ASETUS (EU) 1024/2013

⁸ ECB (2022) [Governing Council statement on macroprudential policies](#)

⁹ Federal Reserve (2015) [Calibrating the GSIB Surcharge](#)

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

Taulukko 5. O-SII-luokat ja ohjeelliset lisäpääomavaatimukset lineaariseen asteikkoon ja EEI-menetelmään perustuvissa luokittelumenetelmissä

Luokka	O-SII-pisteet (lineaarinen asteikko)	O-SII-pisteet (EEI-menetelmän mukainen asteikko)	Ohjeellinen lisäpääoma- vaatimus
1	0–2,75	0–2,75	0,0 %
2	2,75–5,50	2,75–6,00	0,5 %
3	5,50–8,25	6,00–10,00	1,0 %
4	8,25–11,00	10,00–17,00	1,5 %
5	11,00–13,75	17,00–28,00	2,0 %
6	13,75–16,50	28,00–48,00	2,5 %
7	16,50–	48,00–	3,0 %

Suomalaisten O-SII-luottolaitosten nykyiset O-SII-puskurit sekä kahteen vaihtoehtoiseen luokittelumenetelmään perustuvat puskurisuositukset on esitetty taulukossa 6. Taulukossa on esitetty myös EKP:n lattiametodologiasta johdettu vähimmäistaso O-SII-lisäpääomavaatimuksille. Eri kalibrointimenetelmien mukaisten puskurisuositusten mukaan Kuntarahoituksen nykyinen 0,5 prosentin O-SII-puskuri on oikeasuhteinen laitoksen systeemiseen merkittävyyteen nähden. OP Ryhmän nykyinen O-SII-puskuri vastaa EEI-menetelmän mukaista tasoa, sen sijaan lineaarisen luokittelumenetelmän osalta puskuria olisi mahdollista korottaa nykyisestä 1,5 prosentista 2,0 prosenttiin. OP Ryhmän O-SII-puskurin säilyttämistä nykyisellä tasollaan kuitenkin tukee sen systeemisen merkittävyyden jatkunut lasku vuonna 2023. OP Ryhmän O-SII-puskuri päätettiin nostaa 1,0 prosentista 1,5 prosenttiin vuonna 2022. Uusi puskurivaatimus astui voimaan 1.1.2023.

Nordean osalta luokittelumenetelmien mukaiset puskurisuositukset viittaavat siihen, että Nordean O-SII-puskurin voisi nostaa sääntelyn sallimalle ylärajalle 3,0 prosenttiin (luokkaan 7). Korkeimman mahdollisen O-SII-puskurin asettamista tukisi esimerkiksi se, että Nordea on O-SII-pisteillä mitattuna ja kansalliseen rahoitusjärjestelmään suhteutettuna EU-alueen merkittävin O-SII-luottolaitos¹⁰. Toisaalta Nordean O-SII-pisteet ovat laskeneet tasaisesti vuodesta 2018 vuoteen 2023 (lukuun ottamatta vuotta 2022) ja olivat vuoden 2023 lopussa alimmillaan koko tarkasteluajanjaksolla. Nordean systeeminen merkittävyys laski vuonna 2023 myös kaikissa neljässä kriteerissä. Korkeimman vaatimuksen asettamisesta pidättäytyminen ja vaatimuksen pitäminen ennallaan 2,5 prosentissa on näin ollen edelleen perusteltua. Puskurikehikossa säilyy edelleen kannustin kaikista merkittävimmille luottolaitoksille välttää systeemisen merkittävyyden kasvattamista. Nordean O-SII-puskuria päätettiin nostaa 2,0 prosentista 2,5 prosenttiin vuonna 2022 ja uusi puskuri astui voimaan 1.1.2023.

¹⁰ Ks. EBAn verkkopalvelussa julkaistut [O-SII-pisteet](#)

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

Taulukko 6. Suomalaisen O-SII-luottolaitosten ohjeelliset lisäpääomavaatimuksiksi eri menetelmillä

Pankki-ryhmä	Nykyinen O-SII-lisäpääomavaatimus	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (lineaarinen luokittelumenetelmä)	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (EEI-menetelmään perustuva luokittelumenetelmä)	O-SII-lisäpääomavaatimuksen lattiametodologian mukainen vähimmäistaso
Nordea	2,5 %	3,0 %	3,0 %	1,5 %
OP Ryhmä	1,5 %	2,0 %	1,5 %	0,5 %
Kuntarahitus	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %

Yhteinen pankkivalvonta- ja kriisinratkaisumekanismi pienentävät myös osaltaan pankkiunionialueella toimivien systeemisesti merkittävien pankkien kaatumisen tai ongelmien todennäköisyyttä sekä niistä aiheutuvia yhteiskunnallisia kustannuksia. Pankkiunionin voidaan katsoa vähentävän etenkin erittäin suuren, monimutkaisen ja laaja-alaisesti useissa maissa toimivan Nordean sistemistä merkittävyyttä eri O-SII-kriteereitä tarkasteltaessa, mikä perustelee myös maltillisempaa lisäpääomavaatimusta. Samat argumentit puoltavat osaltaan myös OP Ryhmän O-SII-lisäpääomavaatimuksen säilyttämistä nykyisellä tasollaan.

Pankkiunionin ensimmäinen pilari, yhteinen valvontamekanismi (Single Supervisory Mechanism, SSM), on tehostanut ja harmonisoinut pankkiunionimaiden valvontakäytäntöjä ja -työkaluja sekä vahvistanut pankkien taseita ja tappionsietokykyä, minkä voidaan katsoa pienentäneen O-SII-kriteereistä koon, kytkeytyneisyyden sekä monimutkaisuuden merkitystä laitoksen kaatumisen tai ongelmien todennäköisyyden kannalta. Yhteinen kriisinratkaisumekanismi (Single Resolution Mechanism, SRM) ja tiivis yhteistyö muiden pohjoismaisten kriisinratkaisuviranomaisten kanssa on parantanut rajat yli toimivien pankkien tehokkaan ja yhdenmukaisen uudelleenjärjestelyn edellytyksiä kriisitilanteissa. Tämä pienentää rajat ylittävien saamisten ja velkojen ja siten O-SII-kriteerin ”monimutkaisuus” merkitystä luottolaitoksen kaatumisen vaikutuksia arvioitaessa. Lisäksi kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä luottolaitoksille asetettavat vaatimukset pienentävät O-SII-kriteerinä sovellettavan pankin merkittävyyden merkitystä, koska nämä vaatimukset parantavat tehokkaan kriisinratkaisun edellytyksiä ja edistävät yhteiskunnan kannalta merkittävien toimintojen jatkuvuutta¹¹. Laitosten ja viranomaisten kriisinhoitovalmius vähentää lisäksi koon ja kytkeytyneisyyden merkitystä.

¹¹ Kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä kriisinratkaisuviranomainen arvioi, mikäli luottolaitoksella on kriittisiä toimintoja, kuten talletus- ja maksupalvelutoimintoja, joiden jatkuvuus tulee turvata kriisitilanteissa. Suunnittelun yhteydessä pankeille asetettavat omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimukset (Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities) edistävät sijoittajavastuun toteutumista ja parantavat osaltaan laitoksen purettavuutta ja kriisinratkaisutoimien soveltamisedellytyksiä. Lisäksi kriisinratkaisuviranomaiset arvioivat luottolaitoksen purettavuutta, eli ensisijaisen kriisinratkaisustrategian toteutettavuutta ja vaatii luottolaitosta tarvittaessa poistamaan merkittäviä esteitä.

26.6.2024

FIVA/2024/433

Julkinen

Johtopäätökset

Vuoden 2023 lopun O-SII-pisteiden perusteella O-SII-luottolaitoksiksi luokitellaan edellisvuosien tavoin Nordea, OP Ryhmä ja Kuntarahoitus. Eri menetelmiin perustuvien puskuri-suositusten ja edellä mainittujen syiden pohjalta Finanssivalvonta katsoo perustelluksi säilyttää kaikkien kolmen O-SII-luottolaitoksen O-SII-puskurit nykyisellä tasollaan, Nordean O-SII-lisäpääomavaatimus 2,5 prosentissa, OP Ryhmän 1,5 prosentissa ja Kuntarahoituksen 0,5 prosentissa. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten systeeminen merkittävyys on myös hieman laskenut vuoden 2023 aikana, minkä vuoksi viimeksi kesäkuussa 2022 korotettuja O-SII-lisäpääomavaatimuksia voidaan pitää oikeasuhteisina systeemiseen merkittävyyteen liittyviin järjestelmäriskeihin nähden.

Taulukko 7. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimukset ja O-SII-luokat

Pankkiryhmä	O-SII-lisäpääomavaatimus (tämänhetkinen lisäpääomavaatimus)	Luottolaitoslain mukainen O-SII-luokka
Nordea	2,5 % (2,5 %)	6
OP Ryhmä	1,5 % (1,5 %)	4
Kuntarahoitus	0,5 % (0,5 %)	2

Makrovakauspuskurien riittävää stressitesteihin pohjautuvaa kokonaismäärää koskeva arviointi ohjaa myös osittain O-SII-puskurien tavoitetasojen mitoitusta. Finanssivalvonnan johtokunta päätti maaliskuussa 2023 rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen (järjestelmäriskipuskuri) korottamisesta yhteen prosenttiin. Korotus astui voimaan 1.4.2024. Kesäkuussa 2023 Finanssivalvonnan johtokunta päätti puolestaan hyväksyä Norjan makrovakausviranomaisen asettaman järjestelmäriskipuskurivaatimuksen osittain sovellettavaksi suomalaisten luottolaitosten norjalaisiin saamisiin. Puskurivaatimus astuu voimaan 1.7.2024. Nämä puskuripäätökset vahvistavat osaltaan Suomen pankkisektorin riskinkantokykyä ja niiden voimaantulon myötä Suomen pankkisektorin makrovakauspuskurivaatimusten kokonaismäärä nousee Finanssivalvonnan riittäväksi arvioimalle kokonaistasolle.

Muuttuva finanssisektorin toimintaympäristö ja epävarmuus korostavat osaltaan puskurivaatimusten merkitystä ja niiden asianmukaisen tason varmistamista. Systeemiseen merkittävyyteen nähden oikeasuhteiset puskurivaatimukset ja pankkisektorin vahva vakavaraisuus suojaavat talouden tai rahoitusjärjestelmän vakavien häiriöiden aiheuttamilta tappioilta sekä parantavat varainhankinnan saatavuutta ja ehtoja. Tiedossa olevien puskurivaatimusten kiristysten ei arvioida heikentävän pankkisektorin luotonantokykyä.